

U Goši trenutno anarhija

Izvor: Danas, 27.03.2017.

Autor: LJ. Bukvić. -

Posle samoubistva radnika u fabrici u Smederevskoj Palanci radnici spremaju štrajk, vlasnika ništa ne zanima.

Miloradović: Vulin priča o pravima naših radnika u Slovačkoj, a to što ovde radnici već četiri godine rade na crno, to nikog ne zanima * Savić: Porazno je nereagovanje države koja drži radnike u stanju fiktivne zaposlenosti U fabrici šinskih vozila Goša u kojoj se prošle nedelje u radnom odelu ubio radnik Dragan Mladenović trenutno vlada anarhija, tvrdi predsednik Samostalnog sindikata u toj firmi Milorad Miloradović.

Bez zdravstvene knjižice, socijalnog i penzionog osiguranja su više od tri godine, a poslednjih 15 do 20 plata nisu primili. Smrt kolege razljutila je radnike koji su u Goši uprkos problemima poslednjih godina ostajali jer nisu imali kuda. Sada više ne žele nikog da slušaju, čak ni sindikate.

- Ne žele više da rade ovako, hoće da formiraju štrajkački odbor, kad im kažemo da postoji zakon koji mora da se ispoštuje, da mora da se najavi štrajk oni kažu da ih ne zanima zakon, pitaju se po kom zakonu oni ne primaju 20 plata. Narod je pukao skroz - odgovara Miloradović na pitanje kakva je situacija u fabrici trenutno. FŠV Goša je 2007. privatizovala ŽOS Trnava iz Slovačke. U početku sve je išlo glatko, posla je bilo, ali problemi nastaju nakon svetske krize. - Gotovo 90 odsto smo radili za izvoz, onda je počela kriza i sve je stalo. Tokom 2012. smo štrajkovali 100 dana, ali onda je Dinkić ugovorio posao od tri miliona evra, remont putničkih vozila za Železnicu Srbije - kaže naš sagovornik.

Najveći problem ustvari nastao je zbog toga što su oni, kako kaže, uradili 16 vagona za Železnicu, napravljene su fakture

koje Železnice nikada nisu odobrile. - Železnice naime ništa ne duguju Goši, Goša je novac uzela iz Fonda za razvoj, međutim zbog tih faktura koje nisu odobrene, fabrika nije uspela da skine obaveze prema Fondu i zato smo u ovakvoj situaciji - priča Miloradović. Žalili su se Vladi, ministarstvima, tražili rešenje, ali ga nisu dobili, a vlasnik iz Slovačke na sve im je rekao da je to njihova fabrika i da se snalaze. Iako od decembra 2013. ne primaju plate, niti imaju bilo kakvo osiguranje, fabrika radi. Radi se za Švedsku, Iran, Nemačku, Slovačku.

- Samo pred Novu godinu predali smo posao, tj. robu vrednu 600.000 evra, ali radnici nisu dobili ništa. Samo od oktobra do decembra prošle godine smo zaposlili novih 90 ljudi jer je bilo dosta posla, čak šest projekata u isto vreme. I država ne radi ništa, ministar rada Vulin priča o pravima naših radnika u Slovačkoj, a to što ovde radnici već četiri godine rade na crno, to nikog ne zanima - priča Miloradović. On kaže da su poslednjih nekoliko godina kada se sabere primali četiri plate manje godišnje, da im je tokom 2012. poslednji put uplaćen staž i to na minimalac, a da je sa 625 radnika iz 2007. fabrika spala na 370 radnika koliko ih je sad.

Miloradović napominje da radnici u matičnoj firmi u Slovačkoj rade za 25 do 28 evra na sat, a da su oni ovde za iste poslove plaćeni 12 evra za sat. Slučaj Goše nije usamljen i upozorava - u Srbiji je mnogo privatizovanih preduzeća koja su kupovali stranci, dobijajući od ovdašnjih vlasti subvencije od 1.000 do 7.000, čak i 10.000 evra po radnom mestu. Časni izuzeci i dalje rade kako treba, ali je mnogo primera u kojima radnici trpe, dok strane vlasnike, baš kao u slučaju Goše, mnogo ne dotiče šta će biti sa radnicima.

Nažalost, slično se prema njima odnosi i država koja bi trebalo da ih štiti.

Predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata Ranka Savić kaže da je u sličnom problemu i gotovo 1.000 radnika Fabrike stakla iz Paraćina, koji takođe ne primaju plate redovno.

- Sad se pokazuje da su sve te, ili većina privatizacija

urađenih 2006, 2007, 2008 bile loše ili neefikasne. U Staklari su računi blokirani, ali problem je i u firmama poput IMT-a, FAP-a, Jumka iz Vranja, gde se malo popravila situacija, ali radnici rade za 20.000 dinara - kaže Savić za Danas.

Ona ističe kako razume da država nema dovoljno novca da reši sve probleme, ali da je stvar u tome što država ne reaguje. - Ako imate situaciju da ljudi ne primaju 20 plata, kako je moguće da niko od nadležnih ne ode u tu fabriku da vidi šta se dešava, zbog čega je to tako. Kako neko može da ne ode u stečaj ako ne isplaćuje zarade tako dugo. U Evropi je to nezamislivo. U Nemačkoj poslodavac može da dobije pet godina zatvora ukoliko radniku ne isplati zaradu - napominje Ranka Savić.

Ona kaže da je porazna nereakcija države koja drži radnike u stanju fiktivne zaposlenosti jer bi u suprotnom, ukoliko proglasi stečaj imala socijalne slučajeve. Ovako, tvrdi ona, deluje kao da ljudi rade, imaju posao, a ustvari za to ne dobijaju pare.

Prvi po siromaštvu Prema nezvaničnim podacima gotovo 650.000 ljudi u Srbiji ne prima platu redovno, njih 50.000 ne prima uopšte, a nedavno objavljeni podaci Eurostata pokazuju da je Srbija lider na evropskoj listi po stopi rizika od siromaštva sa 24,1 odsto, dok svaki treći građanin tvrdi da teško živi.